

ТОП НОВОСТИ

Новосадска топлана

ISSN 1452-5879

Број 12/септембар 2011. Информативне новине Новосадске топлане

1961-2011

НОВОСАДСКА ТОПЛАНА

Чувар топлих дана

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ
НОВОСАДСКА ТОПЛАНА

Оснивач и издавач:

ЈКП „Новосадска топлана“
Нови Сад
Владимира Николића 1

Директор

Владимир Јелић

**Главни и одговорни
уредник**

Софија Дотлић

**Заменик главног
и одговорног уредника**

Јелена Павић

Лектура и коректура

Виолета Петровић - Тасић

Телефони

021/4881 - 245
центра: 021/4881 - 101
e-mail: toplana@nstoplana.rs

Реализација

**CIP - Каталогизација
у публикацији**

Библиотека Матице српске,
Нови Сад
658 (497.113) (085.3)
ТОП новости:
информативне новине
Новосадске топлане/
Софија Дотлић. - 2006,
бр. 1 (јул) -
- Нови Сад:
ЈКП Новосадска топлана,
2006-. - 30 cm

Тромесечно

ISSN 1452-5879

COBISS.SR-ID 214548999

САДРЖАЈ

Пет деценија Новосадске топлане

Историјат грејања

..... стране 4. и 5.

Новосадска топлана некада

..... стране 6. и 7.

Новосадска топлана данас

..... стране 8. и 9.

Технички систем новосадске топлане

..... стране 10. и 11.

У сусрет новој грејној сезони

Реконструкција вреловодне мреже Новосадске топлане

..... стране 12. и 13.

Сви Топланини директори

Они су удахнули живот Топлани

..... стране 14 - 18.

Мотивисани радници унапређују пословање

..... страна 19.

Канцеларија Одсека за односе с потрошачима на СПЕНС-у

Личним контактом до заједничког решења проблема

..... страна 20.

Допринос Новосадске топлане друштвеној заједници

Друштвено одговорно пословање

..... страна 21.

Увођење стандарда ISO 9001, 14001 и OHSAS 18001

Систем менаџмента квалитета

..... стране 22. и 23.

Награде као доказ врхунског квалитета пословања

Корак испред свих

..... страна 24.

Еколошки стандарди у производњи
и дистрибуцији топлотне енергије

Централни континуални мониторинг емисије опасних и штетних материја

..... страна 25.

Енергетска ефикасност у загревању простора

Изолација као решење

..... стране 26. и 27.

Аутори текстова: Виолета Петровић Тасић, Радмила Радић,
Соња Продановић Месарош, Весна Отић и Јелена Павић

Изузетна ми је част бити директор Новосадске шоплане када она слави 50. годишницу постовања. Јавно комунално предузеће „Новосадска шоплана“ је један од најважнијих и најсложенијих комуналних система у Новом Саду и квалитет живота Новосађана

зависи од његовој функционисања. Наш колектив чине стручни и искусни људи који годинама, а неки и деценијама, вредно и одговорно раде свој посао, и ми морамо показати јавности нашу јасну пословну политику и одређење да Новосадска шоплана буде посвећена ефикасном и квалитетном пружању услуга испоруке шоплане енергије

потрошачима и да због тога првенствено и постоји.

Из тог разлога сам веома поносан на достигнућа која смо остварили у прелазном периоду и чињеницу да ће се Нови Сад, међу првим градовима у Србији, сврстати у ред европских градова који применом најсавременијих технологија и поштовањем стандарда омогућују њихов комфорт становања својим грађанима, уз максималну енергетску ефикасност, уштеду енергије и велики допринос очувању животне средине. Још једном смо показали да наш град и наше предузеће имају потенцијал и да не заостају ни за далеко економски развијеним градовима када је овај семенит комуналне делатности у питању.

Пред нама су тек нови изазови и ја верујем да ћемо, као и увек до сада, заједничким снамама показати да смо у стању да остваримо сваки циљ који себи поставимо.

Захваљујем се свима на доприносу у успешности нашег предузећа и од срца вам честитам јубилеј.

Срдечно,
мр Владимир Јелић

Историјат грејања

Потреба за топлотом као једним од услова за опстанак људског рода је обележила све епохе, а урбане средине данас не могу ни да се замисле без система за даљинско грејање, који потиче још из средњовековне Француске. Историја нас учи да су Кинези још у 3. веку п.н.е. знали за подно грејање, као и стари Римљани, чији грејни механизми умногоме подсећају на данашње. Римљани су користили тзв. хипокауст, што је заправо био простор испод пода кућа или купатила који је био испуњен топлим ваздухом од пећи.

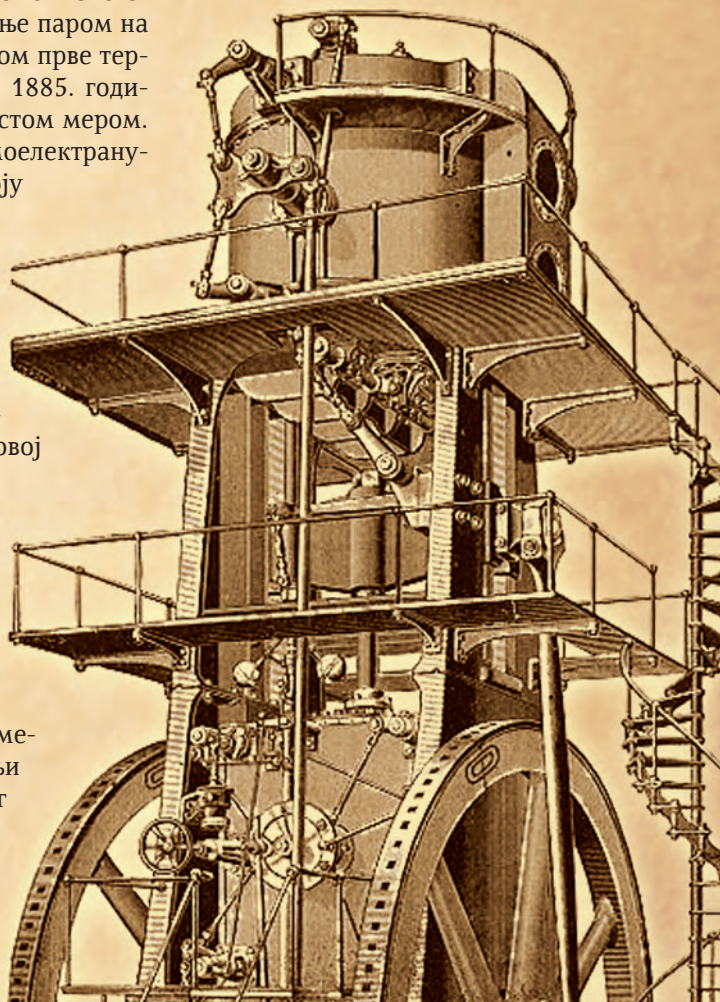
Новине које су означиле прекретницу у области система даљинског грејања везују се за 18. век захваљујући Енглезу Алберту Куку, који је први иницирао парно грејање, док је Томас Њукамен творац прве парне машине. Чувени Џејмс Ват усавршио је парну машину пола века касније, да би је прво пробао у свом дому. Крајем 18. века у Француској, маркиз де Шабане гради први топловод којим је успео да загреје вишеспратницу. Нажалост, тадашњи системи нису могли да се прошире на шире подручје.

Први систем рејонског грејања примењен је у Сједињеним Америчким Државама 1853. године, а тадашња најдужа топловодна мрежа износила је 8.000 метара. Систем даљинског грејања су у то време користили и Кристална палата у Лондону, Августински самостан у немачком Магдебургу, Градска кућа у Берлину, као и школе у том граду. У америчком граду Локпорту, 1876. године, почело је и даљинско снабдевање топлим водом. Системи за даљинско грејање постају

све савршенији, иако сами по себи изискују велике трошкове.

У то време намеће се потреба за законским уређењем и ове области. Први закон о парним котловима уведен је у Немачкој 1871. године. Немачка и Сједињене Америчке Државе у другој половини деветнаестог века предњаче у изумима у области даљинског грејања. То практично постаје ствар престижа и трке између ове две земље. У Дрездену 1880. године, уведено је за једног власника топлих леја прво топловодно грејање с препумпавањем на удаљености од 200 метара. Американци одговарају две године касније увођењем система за даљинско снабдевање паром на Менхетну, као и изградњом прве термоелектране с топланом 1885. године. И Немци узвраћају истом мером. Сада и они имају термоелектрану-топлану у Дрездену, коју користе за грејање 12 зграда, а Берлин добија термоелектрану-топлану 1915. године.

Србија, исцрпљена ратовима, у то време знатно заостаје у овој области за најразвијенијим земљама света. Међутим, у Новом Саду, који је 1916. године још био у саставу Аустро-Угарске монархије, изграђена је електрична централа снаге 5,3 мегавата. На њој се темељи развој топлофикационог система у нашем граду.

Новосадска

Житељи Грбавице имали су привилегију да први осете предности даљинског грејања давне 1961. године, када је 25. септембра и основана Новосадска топлана у оквиру Електровојводине.

Следи изградња измењивачке станице паровода, топлотне снаге 8,6 мегавата и око 500 метара топлотне мреже. На њу је, без подстаница, за почетак прикључен 491 стан. Годину дана касније и Пољопривредни факултет се прикључује на систем даљинског грејања, а вреловодна мрежа се шири према центру града.

Паралелно с интензивирањем изградње стамбених објеката у Новом Саду повећава се и потреба за њиховим загревањем. Током шездесетих година убрзано нижу вишеспратнице у близини Железничке станице, па је и у том делу града требало увести систем даљинског грејања. Већ 1964. године почиње изградња Топлане „Север“, намењене загревању објеката у том делу града, која је годину дана касније пуштена у погон. Значајан документ, који практично представља дугорочан план за снабдевање града топлотном енергијом, израђен је 1965. године под називом Топлификација и гасификација Новог Сада. Још тада је предвиђено да се за производњу топлотне енергије користе два извора: један у оквиру Новосадске топлане, а други би била Термоелектрана-топлана.

Убрзо почиње с радом и први вреловодни котао у Топлани „Југ“. У тој топлани и у Топлани „Север“ 1968. године, мазут, који је до тада коришћен као основни енергент, замењен је природним гасом. Изградњом града појавила се потреба за радом још једне топлане, па „Исток“ почиње са радом 1970. године.

ТОПЛАНА НЕКАДА

Одлука о изградњи Термоелектране-топлане донета је 1974. године, као што је и студијом из 1965. године планирано, а три године касније почињу припреме за реализацију изградње. Она је, пре свега, намењена производњи електричне и топлотне енергије, као и технолошке паре за индустријску зону. Предвиђено је да као основно гориво користи гас, а као алтернативно мазут.

Пројектом топлификације ускоро су обухваћени Ново насеље, Детелинара, део Лимана 4, као и болница, „Југоалат“ и „Југодент“. Генералним пројектом даљинског снабдевања одлучено је да се градска подручја топлана „Север“, „Исток“ и „Југ“, снаге 650 мегавата, прикључе на Термоелектрану-топлану „Нови Сад“ (прва фаза њене изградње завршена је 1981. године, а друга три године касније). Топлана „Запад“, која је пуштена у погон 1983. године, тада са 58 мегавата снаге, остаје као самостални систем за снабдевање топлотном енергијом објеката западног дела Новог Сада.

Исте године, становници дела Петроварадина добили су грејање захваљујући новоизграђеној Топлани с десне стране Дунава.

Новосадска топлана, 1987. године, преузима обавезу погона и одржавања Топлане „Дудара“ у Сремским Карловцима.

Четири године касније, израђен је још један значајан документ – Идејни пројекат снабдевања топлотном енергијом града до 2005. године, на основу Генералног урбанистичког плана Новог Сада.

Новосадска топлана постаје јавно предузеће 31. децембра 1989. године, а одлуком Скупштине града, која је сада и њен оснивач, сврстана је у јавна комунална предузећа 28. априла 1998. године.

Новосадска

Од оснивања до данас, императив у пословању Новосадске топлане је задовољство корисника услуга Предузећа.

Као најбољи доказ врхунског квалитета пословања је и велики број награда које је Новосадска топлана добила. Захваљујући праћењу светских трендова из области енергетике, нашла се у самом врху у делатности производње и испоруке топлотне енергије.

Применом нових технологија, поштујући висок степен професионалности и етичности, уз уважавање пословних партнера, клијената и потрошача, и водећи рачуна о ширим интересима, локалној заједници и еколошким захтевима окружења, Новосадска топлана је остварила добре пословне резултате, те је у организацији Mass Media International стекла престижно признање - Бизнис партнер 2009.

Топлана је начинила крупан корак када је 2010. године покренула пројекат, чији ће крајњи

ТОПЛАНА ДАНАС

результат бити то да сви корисници услуга Новосадске топлане добију поуздану и савремену услугу у складу са европским стандардима. Овај пројекат је верификовала Скупштина Града Новог Сада у мају 2011. године усвајањем нове Одлуке о снабдевању топлотном енергијом из топлификационог система Града Новог Сада, чије ће се одредбе примењивати од октобра 2012. године, када ће отпочети и примена новог система обрачуна и наплате према потрошњи топлотне

енергије. Предности новог система се огледају у томе што ће потрошачи убудуће моћи да троше топлотну енергију када и колико желе, као и да плате тачно онолико колико су потрошили. Интересовање које свакодневно показују Новосађани за нови систем обрачуна и наплате је најбољи доказ да је њихова свест о неопходности штедне топлотне енергије веома развијена и да, пратећи светске стандарде, желе да се придруже великој европској породици.

Технички систем новосадске топлане

ИСТОК**ЗАПАД****ПЕТРОВАРАДИН**

Данас Новосадска топлана има вреловодну мрежу дужине 210,7 километара, 3.727 топлотних подстанци у објектима и најмањи број запослених у односу на величину конзума. На даљински систем грејања прикључено је 94.699 потрошача – од тога 87.340 стамбених и 7.359 пословних потрошача. Топла потрошна вода испоручује се за 29.643 потрошача.

Топлификациони систем Новог Сада се састоји из четири топлотна извора на левој обали Дунава, топлане: „Исток“, „Запад“, „Север“ и „Југ“ и два топлотна извора на десној страни Дунава: топлане „Петроварадин“ у Петроварадину и „Дудара“ у Сремским Карловцима. Поред ових извора, у систему ЈКП „Новосадска топлана“ налази се и Главна разделна станица која служи као пумпна станица у спрегнутом раду са Термоелектраном-топланом „Нови Сад“. Веза са Термоелектраном-топланом, која је у систему ЕПС-а, остварује се транзитним водом. Инсталисана снага топлотних извора је 635,9 мегавата, а топлотног конзума 877,3 мегавата.

Топлана „Југ“ данас снабдева топлотном енергијом Лимане, део Старог града и Грбавицу, као и велике објекте попут СПЕНС-а, НИС-а „Меркатора“ и Хотела „Александар“.

Најоптерећенија у погледу покривености конзума је Топлана „Исток“, инсталисане снаге извора 95,4 мегавата и инсталисане снаге конзума 210,8 мегавата.

Топлана „Север“ снабдева топлотном енергијом подручје омеђено Булеваром Јаше Томића, улицама Руменачком, Хајдук Вељковом, Новосадског сајма и Булеваром ослобођења. Инсталисана снага извора је 46,5 мегавата, док инсталисана снага конзума од 96,07 мегавата увелико превазилази њене капацитете. Почетком 2011. године су отпочели неопходни радови на реконструкцији топлане, којима је претходила изградња повезног вреловода 2010. године, како би се решили хидраулички проблеми топлана „Југ“, „Исток“ и „Север“, побољшао квалитет испоруке топлотне енергије за грејање за поменути део града и, што је најважније, повезивањем са ТЕ-ТО „Нови Сад“ и овој топлани се омогућило коришћење топлотне енергије добијене из комбиноване производње.

Топлана „Запад“ је пуштена у погон 1983. године, као четврти градски систем. Она снабдева топлотном енергијом подручја Бистрице, Сателита, Авијатичарског насеља, Детелинаре, Суботичког и Сомборског

булеvara, као и Новосадски сајам и Клинички центар Војводине. За објекте на већини наведених подручја ова топлана испоручује и топлотну енергију за припрему топле потрошне воде. Почетком 2008. године на Топлани „Запад“ пуштен је у погон вреловодни ко-тао снаге 140 мегавата, тако да са постојећим котловима за грејање има инсталисану снагу од 256 мегавата, што је довољно за поуздано и квалитетно снабдевање топлотном енергијом за грејање до 2021. године.

Главна разделна станица - ГРС је пумпна станица и представља везу између система ЈКП „Новосадска топлана“ и ТЕ-ТО „Нови Сад“.

Топлана „Петроварадин“ има инсталисану снагу извора 11,6 мегавата и инсталисану снагу конзума 7,9 мегавата, а након предвиђене изградње базног котла на биомасу, Топлана „Петроварадин“ ће бити

прва топлана у Србији која ће користити обновљиве изворе енергије.

Топлана „Дудара“ је најмања топлана, инсталисане снаге извора 3,3 мегавата, и испоручује топлотну енергију за грејање неколико зграда у Сремским Карловцима.

У последњих неколико година реконструисан је добар део топловодне мреже и аутоматизовано 650 топлотних подстаница. Све је, наравно, условљено финансијском ситуацијом у земљи и на локалном нивоу. Стручни тимови Новосадске топлане применом нових технологија константно унапређују процесе рада, а прикупљањем искустава из индустријски развијених земаља раде на модернизацији система за даљинско грејање, смањењу трошкова производње и дистрибуције, и примени нових извора енергије.

Р.Р.

У сусрет новој грејној сезони

Реконструкција вреловодне мреже Новосадске топлане

Пре педесет година Лимани су били место одакле је Новосадска топлана започела ширење вреловодне мреже. Данас представљају једну од најкритичнијих деоница и подручје на ком је забележен највећи број хаварија у претходној грејној сезони. Управо зато је Новосадска топлана овога лета уложила велика средства у реконструкцију вреловодне мреже у коју деценијама није улагано и тако обезбедила својим суграђанима поузданију испоруку топлотне енергије у наредним грејним сезонама.

Радови на реконструкцији 950m вреловодне мреже у блоку Фрушко-

горске улице, 600m вреловодне мреже у блоку Балзакове улице и 1.700m вреловодне мреже и прикључака у блоку Шекспирове улице се ближе крају и следе завршне припреме за предстојећу грејну сезону.

Поред значајних реконструкција вреловодне мреже на подручју Лимана, започета је и реконструкција дела вреловодне мреже у Улици Милеве Марић на Новом насељу, којом ће до почетка грејне сезоне бити санирани најкритичнији делови овог дела вреловодне мреже.

Новосадска топлана је у периоду ремонта и ревитализације техничког система, реконструисала готово 3,5

километара дотрајале вреловодне мреже финансирајући радове потпуно самостално.

„Новосадска топлана је у овој години издвојила значајна средства за реконструкцију вреловодне мреже на подручју Лимана. Обнављањем најкритичнијих деоница наши корисници ће бити задовољни, јер ће у наредним грејним сезонама осетити значајна побољшања“ - изјавио је директор Новосадске топлане мр Владимир Јелић, који је са председником Скупштине града Александром Јовановићем обишао радове на деоници у Шекспировој улици.

Сви Топланини директори

Они су удахнули живот Топлани

Од оснивања Новосадске топлане у оквиру Електро-војводине 1961. године, па до настанка самосталног предузећа прошле су непуне три деценије, које су остале упамћене као деценије интензивне урбанизације Новог Сада услед константног прилива становништва. Мењањем изгледа града нестајао је онај стари Нови Сад, а са њим и дух минулих времена, да би на месту традиционалних војвођанских кућа ницале вишеспратнице нудећи уз колективно становање и дотад непознати комфор - централно грејање. После свега неколико година од оснивања Новосадске топлане, прва топловодна мрежа од 500 метара постаје део система,

тада названог „Југ“, да би се ускоро формирао и други систем Топлана „Север“. Систем „Југ“ се проширује и модернизује, а 1968. године, прикључењем ове две топлане на нови магистрални гасовод Елемир-Беочин, мазут се замењује природним гасом. Идући увек у корак с потребама својих суграђана, Новосадска топлана шири своју мрежу и према источном, а потом и западном делу града изградњом топлана на тим подручјима, а потом пушта у погон и топлану на десној обали Дунава - Топлану „Петроварадин“ и преузима надлежности над Топланом „Дудара“ у Сремским Карловцима, да би за потребе грејања зграде Телевизије Нови Сад изградила и Топлану „Мишелук“.

У пут, дугачак пет деценија, уграђени су сав труд, знање, професионалност и напасе ентузијазама оних који су га градили, који су оставили свој лични печат, чија се имена и постигнућа и данас помињу. Захвалност за развојни пут Топлане од измењивачке станице паровода и 500 метара топловодне мреже, преко које су се загрејале прве зграде са 491 станом, до заокруженог система од 4 градске топлане, симболично названих по странама света, ГРС и ТЕ-ТО „Нови Сад“ и двома топланама на сремској страни, дугујемо свим радницима Топлане, њеним руководиоцима Радне организације „Новосадска топлана“ Љубомиру Благојевићу, Ђорђу Ристићу, Роману Мартиновском и

директорима: Душану Малешевићу, Радету Бајићу, др Петру Загорчићу, др Јанку Веселиновићу, Светозару Малетићу, Јанку Чобрди и мр Владимиру Јелићу.

Душан Малешевић, први директор Предузећа „Новосадска топлана“ у два мандата од 1985. до 1993. године, свој радни век отпочео је управо у Топлани далеких шездесетих година. Четири радника и четири бицикла свакако нису била импресивна слика с којом се сусрео доласком у Предузеће, па је, с већ тада наглашеним организаторским способностима и покретачком енергијом, иако тек приправник, увео новине у пословању - четири аутомобила и четири радио-станице, поделу на рејоне и одржавање система, што је наметнуло потребу и за повећањем броја запослених. Идући ка врху прошао је кроз сва одељења ширећи ентузијазам, показујући визионарски дух када је начинио револуционарни корак увођењем рачунара у употребу, још шездесетих година прошлог века (један од шест у држави) и стављајући личну креативност у службу спровођења заједничких циљева.

Овај период технолошких иновација и убрзаног развојка Топлане је Предузеће довело до лидерске позиције не само у СФРЈ, већ и ван граница тадашње државе.

Прикључењем конзумног подручја Детелинаре и Болнице на новоизграђену Топлану „Запад“ и преузимањем обавезе погона и одржавања Топлане „Дудар“ у Сремским Карловцима, те исте 1987. године, створен је систем какав и данас имамо. Ускоро и Телевизија Нови Сад добија грејање 1991. године изградњом привремене котларнице, а планирана је и изградња Топлане „Мишелук“. Тада је завршен и Идејни пројекат снабдевања топлотном енергијом Новог Сада до 2005. године.

Основао сам Одељење изградње које је радило вреловоде, подстанице и произвођу топлоћних измењивача и мислим да још и данас има топлоћних измењивача које смо ми производили.

Били смо најјачи не само у држави, већ смо се и у Европи мерили с другим топланама. - рекао је Душан Малешевић сећајући се времена развоја и просперитета Предузећа.

У наредних пет година, од 1993. до 1998. године, пет тешких година међународне изолације и финансијског опоравка после хиперинфлације, управљање предузећем од виталног значаја за функционисање Новог Сада поверено је Радету Бајићу.

Већ сам почетак грејне сезоне 15 дана након званичног датума, те 1993. године, на неки начин је навестио тешко време које долази; време које ће бити обележено најизраженијим диспаратом између цене енергента и цене грејања, када ће грејање преко даљинског система бити убедљиво најјефтиније за стамбене потрошаче, али не и за привреду која је понела сав терет ради социјалног мира; време обележено недостатком енергената и рестрикцијама струје које су се одразиле и на функционисање Топлане, а она упркос свему беспрекорно грејала новосадске домове. Максимално се залажући, некада и преко граница издржљивости и следећи пример првог међу њима, „топланци“ су постигли немогуће и у свим грејним сезонама, које су потом уследиле, пружали Новосађанима уточиште у топлим домовима.

У околностима када је с распадом државе почела да пропада некада јака и развијена југословенска привреда, даљи развој техничког система Новосадске топлане је био онемогућен. Повезивање Топлане „Север“ повезним водом са ТЕ-ТО „Нови Сад“, одложено је за неко друго време, а инвестиције су биле усмерене у сопствене капацитете. Реконструисан је вреловодни котао на Топлани „Југ“ уз помоћ Града, како би се по-

већао капацитет овог топлотног извора, а повезивањем топлана „Север“ и „Исток“ с Топланом „Југ“ сигурност испоруке топлотне енергије је подигнута на виши ниво. Редовни ремонти и брзо отклањање хаварија на старим вреловодима обезбеђивали су и у најоштријим зимама довољно топлоте за новосадске болнице, школе и вртиће.

И сад ми је грађо кад ми грађани кажу: И у најтежим тренуцима сће радили добро.

Топлана је радила добро, али, понављам, велику захвалност дугујем

свирчњацима и радницима Топлане. Заиста су били школовани за то, свако је радио свој посао, волели су Топлану и није им никада био проблем да се чујемо и у

поноћ ако искрсне неки проблем и да се сви окупимо да видимо како ћемо решити проблем ако је негде прекинуто грејање, туби се вода, пада систем... Могао сам отићи и месец дана и знао сам да су радници у сваком тренутку spremни да оклине, на задовољство грађана, све кварове, све хаварије што је моћуће брже, јер су Топлану смањили својом групом кућом. - присећа се Раде Бајић у разговору поводом Топланиног јубилеја.

У најтеже и најопасније тренутке, које бележи Новосадска топлана, свакако спада вишемесечно бомбардовање Новог Сада 1999. године. Излажући животе опасности радници и први човек Топлане др Петар Загорчић (1998-2002) ни тада нису напуштали своја радна места.

Топлана „Мишелук“ је престала с радом након бомбардовања зграде Телевизије Нови Сад, а Новосадска топлана, иако редукованог техничког система, одлучила да се ухвати у коштац с новим изазовима и поврати некадашње позиције лидера.

Након десетогодишњег периода кризе и пропадања Предузећа, де-

мократске промене су донеле и прве велике инвестиције за обнову старог и дотрајалог система даљинског грејања. Већ 2001. године Новосадска топлана започиње реализацију великог и значајног пројекта *Ревитализација даљинског система грејања у Новом Саду* из донације Савезне Републике Немачке, преко Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), којом је обухваћена ревитализација вреловодне мреже, реконструкција топлотних подстанца, аутоматизација система Топлане „Петрова-

ници зграде коју гарантује Топлана, за разлику од претходне када је гарантована температура просторија. Новом одлуком је било дефинисано и да се обавеза Новосадске топлане према становима и пословним просторијама завршава на подстаницама, а не као раније на радијаторима. Највећу новину представљала је обавеза Новосадске топлане да у току грејне сезоне 2005/2006. почне с применом обрачун трошкова грејања према потрошеној топлотној енергији за све кориснике услуга.

news". (Преузето из *Реч директора*, „TOP news“, број 6, септембар 2001. год.)

Започету реализацију прве системске реконструкције инфраструктурног система од посебног значаја за Нови Сад и Новосађане, наставио је др Јанко Веселиновић (2002-2004). У том кратком, двогодишњем периоду настављен је и завршен пројекат *Ревитализација даљинског система грејања у Новом Саду*.

Заменом дотрајалих вреловодних цеви предизолованим, са системом аутоматске дојаве цурења, Новосадска топлана је омогућила у наредним грејним сезонама поузданију испоруку топлотне енергије не само за велики број домаћинстава у најужем делу града, већ и за градске и покрајинске институције, позориште, Градску библиотеку, музеје, пословне просторе и продавнице на Тргу слободе и у двома улицама по којима је Нови Сад препознатљив - Змај Јовиној и Дунавској.

Завршена је и замена дотрајалих подстанца новим компактним топлотним подстаницама које имају опрему за аутоматско мерење и регулацију, а на свим подстаницама су уградњом калориметара, као основом за увођење новог система обрачуна и наплате топлотне енергије према потрошњи, омогућени аутоматски надзор и регулација потрошње топлотне енергије у складу са спољним температурама и потребама потрошача.

На Топлани „Југ“ је замењен постојећи вреловодни котао новим веће снаге, који се по еколошким карактеристикама може сврстати у сам европски врх.

На подручју Петроварадина је спроведен пилот пројекат који је имао за циљ да се провере ефекти новог аутоматског система управљања производњом и испоруком топлотне енергије, али и ефекти оптималне потрошње топлотне енергије на нивоу сваког стана засебно. Заменом радијаторских вентила термостатским и уградњом делитеља енергије,

радин" и реконструкција Топлане „Југ“, а од 2002. године, паралелно с KfW пројектом, Новосадска топлана покреће сопствене пројекте реконструкције и даљег развоја система.

Нова Одлука о снабдевању топлотном енергијом из топификационог система Новог Сада је усвојена у децембру 2000. године. Неке од измена у новој одлуци су се односиле на количину и квалитет грејања на подста-

Мада већ након првих година постојања Топлане нико није сумњао у предности које нуди даљински систем грејања, сваки корак који је Топлана направила у свом развоју био је ново искушење и ново доказивање. Управо стога што нам никада ништа није покљоњено, увек смо настојали да будемо бољи, да будемо ефикаснији, модернији и бржи од других. - речи су др Петра Загорчића у обраћању за „ТОП

сваком домаћинству је омогућено да регулише и контролише потрошњу топлотне енергије и тако спречава расипање енергије и значајно уштеди.

Захваљујући Дугорочном програму прикључења објеката на систем даљинској грејања вреловодна мрежа је проширена и до оних делова града који су 40 година чекали на прикључење, те је грејање стигло и у Алмашки крај и на Подбару, а Новосадска топлана повећала број корисника услуга за 500.

Ми грејемо преко 200.000 Новосађана и морамо њихову жељу и права да имају топле станове савишати на прво место. Свако ваше залагање и додаци напор ипак имају једну саинсификацију - ангажовањем вас као појединца омогућили сте једној породици или целој згради да имају топле станове. Ваших неколико минути или неколико саати рада има резултат који је дешко мерљив, јер постоји стање је не само саварносно, у коме има и симболике. - поручио је Јанко Веселиновић за посленима. (Преузето из текста 2003 - година инвестиција, „TOP news“, број 10, децембар 2003. год.)

Интензивна изградња у Новом Саду, у периоду када је Новосадском топланом руководио Светозар Малетић (2004-2008), усмерила је инвестиције Предузећа ка изградњи недостајућих капацитета за производњу топлотне енергије. Како је проблем немогућности праћења инсталисане снаге конзума највише био изражен на Топлани „Запад“, дат је приоритет реконструкцији ове топлане. Уградњом два вреловодна котла, укупне снаге 140 MW, за дужи временски период је обезбеђена квалитетна и поуздана испорука топлотне енергије за становнике западног дела града и стабилно функционисање Клиничког центра Војводине.

У циљу унапређења односа с корисницима услуга и свим групама јавности, Новосадска топлана је, као предузеће са савременом организацијом пословања, отворила Центар за односе с јавношћу, у оквиру ког су

почела да делују два одсека - Одсек за односе с потрошачима и Одсек за односе с медијима.

Посебну пажњу ћемо посвећивати унапређењу Службе за односе са потрошачима и целокупној напони Преду-

обима пословања, броја потрошача и броја потенцијалних потрошача, она ће бити појачана како кадровски, тако и технолошки. Трдићемо се да, у склопу наведених активности, наш рад представимо широј јавности што

зећа у јавности. При томе, конкретно мислим да ће бити формиран Центар преко кога ће потрошачи моћи да добију све за њих битне информације. Оваква служба је и до сада постојала у оквиру структуре Предузећа, али с обзиром на свакодневно повећање

трансакционитије и јасније. - образложио је Светозар Малетић потребу отварања Центра за односе с јавношћу. (Преузето из текста Кроз разговор са Светозаром Малетићем, директором ЈКП „Новосадска топлана“, „Топ новости“, број 12, април 2005. год.)

Доласком на чело Новосадске топлане, директор Јанко Чобрда (2008-2009) се суочио с разним тешкоћама у које је запало Предузеће, али и великим изазовима и пројектима који прате технолошки напредак и потребе корисника услуга.

Истовремено с почетком превремене грејне сезоне 2008. године, отпочео је с радом и Кориснички сервис Новосадске топлане. Оваквим видом савремене комуникације корисника с Новосадском топланом омогућено је да корисници бесплатним позивањем Корисничког сервиса, доступног 24 сата, добију комплетне информације у вези с радом Предузећа, упуте рекламације на квалитет услуге, као и да путем СМС-а буду информисани о прекидима у испоруци топлотне енергије за грејање и припрему топле потрошне воде.

Почетком 2009. године, житељи Новог Сада, и не само они, имали су прилику да осете шта значи бити жртва политичког неслагања двеју

и до новоизграђених објеката, а реконструкцијом најкритичнијих делова вреловодне мреже Топлана је подигла сигурност испоруке топлотне енергије на виши ниво.

Развој система даљинског грејања је један динамичан процес и неопходно је стално праћење свих нових научних и техничких достигнућа. Ми се у овај процес укључујемо с пројекцијом аутоматизације, даљинског управљања, очишћавања и мерења према ушрошкы. Све су то европски стандарди који се морају примењивати и код нас и који су услов за улазак у Европску унију и ми ћемо се трудити да их грађанима и обезбедимо. - истакао је Јанко Чобрда. (Преузето из текста Разговор с директором Новосадске топлане Јанком Чобрдом, „Топ новости“, број 6, септембар 2008. год.)

Крајем 2009. године, за вршиоца дужности директора именован је мр Владимир Јелић, да би у марту 2010. на конкурс био изабран за директора Новосадске топлане. Уносећи сву енергију и оптимизам, одмах по свом наименовању, покреће велику кампању како би Новосађанима приближио предности новог начина обрачуна и наплате према потрошњи. У личним наступима на многобројним трибинама у месним заједницама, кроз директну комуникацију с грађанима, успео је да разреши многе недоумице које су имали грађани у вези с изолацијом станова и зграда, као и уградњом неопходне опреме на грејна тела. Трибине с личним учешћем директора Новосадске топлане пратиле су и разне друге акције под заједничким називом „Да плаћамо онолико колико потрошимо“ које су имале исти циљ – представљање пројекта

Реализован је пројекат изградње вреловодне мреже на Сомборском булевару, како би се топлотна енергија дистрибуирала

од великог значаја чији ће коначни резултат бити квалитетна и савремена услуга какву Новосађани заслужују, а на коју је била обавезна Новосадска топлана од грејне сезоне 2005/2006, према одредбама, још увек актуелне, Одлуке.

Пословну 2010. годину је обележио велики инвестициони подухват на који су Новосађани чекали скоро 30 година – изграђен је повезни вод од Главне разделне станице до Топлане „Север“ којим ће се омогућити коришћење енергије из постојеће когенерације у Термоелектрани-топлани „Нови Сад“. Ефекти овог пројекта ће се осетити тек након реконструкције Топлане „Север“, која је у току и која је била неопходна како би се ускладио рад система у комбинованом режиму рада. Након реконструкције и повезивања Топлане „Север“ са Термоелектраном-топланом „Нови Сад“, растеретиће се топлане „Југ“ и „Исток“ и решити дугогодишњи хидраулични проблеми, а испорука топлотне енергије за конзумно подручје Топлане „Север“ биће квалитетнија и поузданија.

Крајем протекле године завршен је пројекат који је Новосадску топлану позиционирао на највише место у Србији по питању праћења еколошких стандарда. На свим великим емитерима (котловима) у топланам „Исток“, „Запад“ и „Југ“ (укупно 6 највећих емитера) реализовани су системи за мерење масених концентрација загађујућих материја у ваздух, као и системи за аквизицију и обраду података емисије, док ће се на Топлани „Север“ реализовати након реконструкције те топлане. И поред веома тешке финансијске ситуације у којој се налази, Новосадска топлана је као одговорно друштвено предузеће инвестирањем у овај пројекат омогућила квалитетнији и здравији живот Новосађанима, а Новом Саду повратила природни баланс који је имао пре неколико деценија.

Годину када Новосадска топлана обележава пола века постојања ка-

великих држава богатих, за нас драгоценим, енергентом – гасом. Због немогућности Топлане „Запад“ да замени гас течним енергентом, грађани западног дела града били су два дана принуђени да користе алтернативне начине грејања. Након тога, Новосадска топлана у планиране инвестиције уврштава доградњу горионика на Топлани „Запад“, који ће јој пружити могућност супституције гаса другим енергентом.

рактерише велика финансијска криза у окружењу која није мимоишла ни Предузеће. Руководство улаже максималне напоре да Новосадска топлана заврши започете пројекте како би Новосађани имали квалитетну услугу и у наредним грејним сезонама.

Да би квалитет испоруке топлотне енергије био уједначен за све делове града, Новосадска топлана је ове године, из сопствених средстава, реконструисала најкритичније делове вреловодне мреже на Лиманима и њиховим житељима обезбедила континуирану и поуздану испоруку топлотне енергије за дужи временски период.

Скупштина града је у мају 2011. године донела одлуку о примени новог система обрачуна од октобра 2012. године, када ће ступити на снагу нова одлука о снабдевању топлотном енергијом.

Након усвајања пратећих докумената од стране Градског већа, Новосадска топлана ће отпочети с припремним радњама за примену обрачуна и наплате према стварно потрошеној топлотној енергији за свако домаћинство посебно. Предности новог система обрачуна и наплате биће уочљиви одмах након почетка његове примене, а инвестиције грађана у уградњу опреме враћене за кратко време кроз ниже износе на рачунима за грејање.

У последњој години постојања Топлана је расла и развијала технички систем и ујркос свим недовољним околностима успевала да ојстине. Данас је модерно организовано предузеће у савременом технолошком услову, које у свим сеименитима свој пословања примењује европске стандарде. - изјавио је директор мр Владимир Јелић поводом обележавања 50 година Новосадске топлане.

У последњој години постојања Топлана је расла и развијала технички систем и ујркос свим недовољним околностима успевала да ојстине. Данас је модерно организовано предузеће у савременом технолошком услову, које у свим сеименитима свој пословања примењује европске стандарде. - изјавио је директор мр Владимир Јелић поводом обележавања 50 година Новосадске топлане.

Истраживање међу запосленима о мотивацији, лојалности и задовољству послом

Мотивисани радници унапређују пословање

Новосадска топлана је у жељи да иде у корак са новим тенденцијама у развоју Предузећа, на иницијативу директора мр Владимира Јелића, спровела истраживање о ставовима запослених по кључним питањима везаним за мотивацију, задовољство послом и лојалност Предузећу. Као и све успешне организације, Новосадска топлана своје запослене сматра примарним ресурсом, извором идеја, па је и тежња Предузећа да се код запослених развије

осећај припадности и подстакне стваралачки потенцијал сваког појединца. Квалитет живота на радном месту представља кључни фактор мотивације и из тог разлога су резултати добијени обављеном анкетом веома значајни за даље стратегијско планирање.

Након истраживања којем се одазвало 40% запослених добијена је следећа слика о Предузећу:

Јавно комунално предузеће „Новосадска топлана“ има веома повољну корпорацијску климу где су међуљудски односи, мотивација, задовољство послом и оданост компанији на врло високом нивоу. Запослени су изразили висок ниво задовољства сигурношћу које им пружа запослење као и могућношћу да учичу на успешност саме организације што указује на то да су запослени заиста посвећени Предузећу и сматрају га саставним делом живота.

Забележени ставови запослених доказују да је ЈКП „Новосадска топлана“ веома здрава радна организација и да представља окружење у ком је омогућено постизање најбољих радних резултата, а самим тим и напретка Предузећа.

Канцеларија Одсека за односе с потрошачима на СПЕНС-у

Личним контактом до заједничког решења проблема

Јавно комунално предузеће „Новосадска топлана“ је последњих година доста радило на томе да још више унапреди сарадњу са корисницима омогућавајући им добијање свих релевантних информација о раду Предузећа у непосредном контакту. Поред интернет странице, путем које се корисници могу информисати о актуелностима у Топлани, отварањем нове канцеларије Одсека за односе с потрошачима, у октобру 2010. године, на приступачнијој локацији од претходне, Новосадска топлана се приближила својим корисницима пружајући

им могућност брзог и ефикасног решавања свих проблема на једном месту. Одсек је формиран 2005. године у оквиру тадашњег Центра за односе с јавношћу, јер је интересовање корисника услуга Новосадске топлане одувек било велико, а данас је саставни део Сектора за односе с јавношћу, лоциран у новосадском спортско-пословном центру.

Према речима руководиоца Одсека за односе с потрошачима, Теодоре Стојшић, корисници се највише обраћају да би добили информације о раду Предузећа, о могућности искључења са мреже, као и о разлогу прекида испоруке топлотне енергије. Наравно да је највише позива забележено у току грејне сезоне. У највећем броју случајева корисници се обраћају телефонским путем, па затим лично, а у знатно мањој мери писменим путем. Укупан број телефонских позива у 198 дана грејне сезоне може се мерити десетинама хиљада, док је евидентирано 1.280 личних посета.

На самом почетку грејне сезоне највећи број рекламација су упућивали потрошачи из објеката на режиму привремене испоруке топлотне енергије. Реч је о новим зградама чији инвеститори нису измирили све обавезе према Топлани и за које се још нису стекли услови за прелазак на режим редовне испоруке топлотне енергије. Такође су се у првим данима сезоне обраћали и корисници с примедбом да у њиховим становима нису топли поједини радијатори или делови

радијатора, али отклањање кварова на кућним инсталацијама није у надлежности Топлане и запослени у Одсеку су могли само да их упуте на предузеће с којим имају потписан уговор о одржавању кућних инсталација. Како је грејна сезона одмичала, оваквих обраћања је било све мање, а у самом току грејне сезоне највећи број потрошача се обраћао Одсеку с примедбом на квалитет испоручене топлотне енергије.

- Потрошачи се тешко мире са пројектованом температуром плус-минус двадесет степени. Управо зато се и залажемо за нови систем обрачуна и наплате потрошене топлотне енергије, јер ће тада моћи сами да бирају жељену температуру. Потрошачи који долазе овде се већ сада распитују о новом систему обрачуна, а има доста и оних који поздрављају одлуку да се уведе нови систем, јер сматрају да ће тада плаћати реалну цену. Такође се распитују о изолацији станова и зграда. Они већ сада размишљају о томе како да реше проблеме у својим зградама које су лоше или готово никако изоловане и на тај начин побољшају грејање, објашњава Теодора Стојшић.

С. П. М.

Задовољство доступношћу

ЈКП „Новосадска топлана“ је једно од ретких комуналних предузећа које има засебан Одсек за односе с потрошачима. Корисници су управо најзадовољнији чињеницом да могу да остваре лични контакт уколико имају неко питање, примедбу или недоумицу у вези са испоруком топлотне енергије и топле потрошне воде. Поготово су, према речима службеника који комуницирају с њима, задовољни што је канцеларија на СПЕНС-у отворена цео дан (од 8 до 19.30 часова), па чак и суботом пре подне од 9 до 13 часова. Потрошачи углавном долазе због неког проблема који имају, али у Одсеку кажу да има, наравно, и оних који сврате да похвале рад Топлане.

Допринос Новосадске топлане
друштвеној заједници

Друштвено одговорно пословање

Да се хуманост види на делу доказ је и акција коју је у јуну месецу организовала Новосадска топлана прикупивши више од три тоне основних намирница неопходних за свакодневно функционисање шестнаест народних кухиња у саставу организације „Мајка девет Југовића“ на Косову. Покретач и организатор акције, Бранка Бежанов, изјавила је приликом посете манастиру Грачаница и предаје хуманитарне помоћи: „Драго ми је што смо и поред бројних препрека успели да дођемо до вас и да у име Новосадске топлане и свих запосле-

них предамо преко потребну помоћ за редовно функционисање народних кухиња. Жеља нам је да бар донекле помогнемо нашем народу на Косову, иако ове количине не могу бити довољне за дуготрајно функционисање народних кухиња. Овим гестом желимо да вас уверимо да смо уз вас и да ћемо и убудуће радити с циљем да вам помогнемо колико год и кад год можемо.“

Како се друштвено одговорно пословање односи на целокупно деловање Предузећа, почевши од производа и услуга које пружа, односа према запосленима, бризи о очувању животне средине, улагањем у локалну заједницу, поштовањем прописа и закона, Новосадска топлана свакако представља организацију која постављеним системом вредности, начином размишљања и деловањем значајно доприноси економском развоју,

Сигуран посао за особе са инвалидитетом

У складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Сл. гласник РС“, бр.36/2009), ЈКП „Новосадска топлана“ од 2010. године има склопљен уговор о пословној сарадњи са ДП „ДЕС“ из Новог Сада, организацијом за професионалну рехабилитацију, оспособљавање за рад и запошљавање инвалидних лица, за молерско-фарбарске, столарске и подполагачке услуге, папирну галантерију и остале услуге.

На овај начин је направљена обострана корист и добробит за оба предузећа. Према одредбама Закона, уместо упошљавања одређеног броја особа са инвалидитетом или уплате средстава у Фонд, Новосадска топлана је послове реновирања, опремања и сређивања пословних просторија поверила ДП „ДЕС“ Нови Сад и на тај начин његовим запосленима обезбедила сигуран посао и редовну зараду, а самом предузећу лакши опстанак на тржишту.

Новосадска топлана је овим потезом доказала да као јавно предузеће на сваки могући начин брине о својим суграђанима.

а самим тим и побољшању квалитета живота, како саме организације и локалне заједнице, тако и друштва уопште.

Ј.П.

Новосадска топлана је, од самог оснивања, предузеће које тежи даљем напретку и својим етичким пословањем настоји да доприне-се напретку друштвене заједнице којој припада. Годинама уназад, друштвена одговорност је неизоставни елемент корпоративне културе Предузећа, која се развија у систему свих вредности, циљева и активности.

Свест по питању друштвене одговорности руководства и запослених у Новосадској топлани осликава се у бројним филантропским активностима, пре свега донаторствима и издвајањем средстава за помоћ најрањивијим члановима нашег друштва - деци без родитељског старања и младима са посебним потребама, као и пружања помоћи организацијама у чијем саставу функционису народне кухиње.

Увођење стандарда ISO 9001, 14001 и OHSAS 18001

Систем менаџмента квалитета

Стандард ISO 9001 је међународни стандард који дефинише систем управљања квалитетом, чији је примарни циљ задовољење потреба корисника. Представља прописан начин на који организација или предузеће управља или контролише активности које се односе на квалитет. Развој пословања и тржишта условио је да се дефинише скуп захтева који би гарантовао уједначен квалитет, што значи да све оно што не улази у те оквире и нема предвиђену спецификацију не може ни да дође до крајњег корисника. На тај начин се континуираним унапређењем процеса утиче на квалитет крајњег производа или услуга.

Сврха овог стандарда је олакшавање пословања, а његовим вођењем утиче се на - стицање поверења код клијената, побољшање пословне продуктивности, постизање и одржавање одређеног нивоа квалитета, повећање задовољства клијената, стварање могућности за освајање нових тржишта као и повећања удела на већ постојећем тржишту, могућност надметања на лицитацијама...

Систем менаџмента заштите животне средине

Систем менаџмента заштите животне средине, Стандард ISO 14001, настао је као последица потребе човека за очувањем животне средине.

У данашњем свету када је с једне стране животна средина стално угрожена од загађења и када је непрестано присутан страх од потпуног исцрпљења природних ресурса, а када смо с друге стране стављени пред законе Европске уније, потреба за увођењем одређених стандарда у овој области је обавезна. Да би се утицај сваког пре-

дузећа на животну средину ставио под контролу уводи се управо Стандард ISO 14001. Он нам омогућава да видимо који процеси у неком предузећу угрожавају животну средину и даје могућности и начине да се тим процесима управља.

Предности увођења овог система су – исправније и економичније коришћење примарних материјала, природних ресурса и исправније одлагање отпадака, спречавање загађења и смањење отпада, лакше спровођење закона, побољшање здравља, стално усавршавање у области заштите животне средине, побољшање односа са општинском управом, побољшање опште слике организације, усклађење добављача и сарадника са политиком еколошког менаџмента организације и друго.

Поседовање Сертификата Система еколошког менаџмента је доказ о позитивној оцени коју предузеће добија и говори о заинтересованости компаније за побољшање еколошког утицаја. Овај сертификат је, осим тога, изузетно значајан при склапању међународних уговора и он смањује дуготрајне законске провере о усаглашености. Периодично се обнавља од стране сертификационог тела.

Систем менаџмента здравља и безбедности на раду Стандард OHSAS 18001

Подизањем свести послодаваца настаје потреба и за сталном заштитом здравља и безбедности на раду запослених, те се у оквиру увођења

одређених стандарда у предузећима данас подразумева и увођење стандарда који покрива ову област - Стандард OHSAS 18001. Овај стандард, заправо, представља систем менаџмента здрављем и безбедношћу на раду, а њиме су обухваћени сви процеси који на директан или индиректан начин утичу на заштиту и безбедност здравља запослених. Он доприноси да се повреде на раду смање на минимум и да се услови рада максимално побољшају. Када одређена организација испуни захтеве који су постављени у оквиру Стандарда OHSAS 18001, добија сертификат који важи три године и проверава се једном годишње.

Увођењем Стандарда OHSAS 18001 у предузећу се смањују на минимум повреде на раду, затим пружа се заштита од могућих повреда на раду, доприноси спремности предузећа да отклони опасности у право време, усклађују се радни процеси предузећа са законским прописима, доприноси побољшању опште слике о предузећу, привлаче се страни улагачи, улива веће поверење корисницима, отварају се нове могућности за сарадњу са великим предузећима, штити предузеће од нежељених трошкова, омогућава повољније уговоре са осигуравајућим кућама, смањује боловања услед повреда и самим тим повећава продуктивност запослених радника.

У сваком случају, и послодавац и запослени увођењем овог стандарда имају користи, јер се њиме ствара једно безбедније радно окружење.

Награде као доказ врхунског квалитета пословања

Корак испред свих

Новосадској топлани је у периоду од њеног настанка до данас, када слави 50 година постојања, додељен велики број награда, што је сигурно најбољи доказ врхунског квалитета пословања. Издвојити оне највредније веома је тешко, јер сваки успех је једнако вредан, а свака награда је прича о једном времену и предузећу које се применом техничких и технолошких достигнућа увек налазило у самом врху.

Не само учествовање на сајмовима, већ и освајање престижних награда на њима постало је традиција Новосадске топлане, па су се међу мноштвом награда нашле и Велика златна медаља за „Ефикасност производње топлотне енергије“, постигнуте применом фреквентне регулације и снижавања температуре производа сагоревања, и Пехар за сајамско представљање „Система мерења и регулације топлотне енергије“ са 1. међународног сајма енергетике.

Да није број 13 увек и несрећан број, најбољи доказ су четири Вели-

ке златне медаље и Велики шампионски пехар који су додељени Новосадској топлани на 13. међународном сајму електронике и енергетике као доказ да је Новосадска топлана у погледу енергетске ефикасности у производњи топлотне енергије на домаћем тржишту апсолутни лидер и једна од водећих топлана у Европи, а по еколошким параметрима прва у Европи.

Са 14. међународног сајма информатике, електронике и енергетике у Новом Саду Новосадска топлана је понела Сребрни шампионски пехар за врхунска достигнућа, Велику златну медаљу за систем за даљински надзор и управљање из SCADA окружења на Главној разделној станици; Златну медаљу за примену термовиизијске камере FLIR за детекцију цурења и губитака топлотне енергије и Сребрну медаљу за уређај за прикључење под притиском.

Међу великим бројем награда су и оне које је Привредна комора Војводине доделила Новосадској топлани, као и традиционална Јунска награда Регионалне привредне коморе Нови

Сад за постигнуте изузетне резултате који су од важности за развој привреде Региона.

Поводом међународног празника рада 1. маја, Градско веће Савеза самосталних синдиката Новог Сада је доделило Новосадској топлани Повељу као признање за постигнуте резултате и успехе у раду и стваралаштву.

Награде добијене од пословних партнера највише говоре о квалитету производа и уважавању пословних партнера и потрошача, стога је Новосадска топлана поносна на престижну награду Бизнис партнер 2009, коју су јој доделили, у организацији Mass Media International, пословни партнери и Комисија на челу с деканом Факултета техничких наука у Новом Саду професором др Илијом Ђосићем.

Новосадска топлана је константно усмерена на унапређење свих процеса рада, едукацију запослених, унапређење односа с потрошачима и на одговоран однос према животној средини у којој делује, и није случајно што су се у њеном педесетогодишњем раду низале престижне награде једна за другом као доказ да је Новосадска топлана увек корак испред свих.

Еколошки стандарди у производњи и дистрибуцији топлотне енергије

Централни континуални мониторинг емисије опасних и штетних материја

Јавно комунално предузеће „Новосадска топлана“ стално ради на унапређењу свог пословања на пољу заштите животне средине. Како достићи највише еколошке стандарде у производњи и дистрибуцији топлотне енергије једно је од питања којима се непрестано баве тимови стручњака у Топлани. Управо водећи рачуна о овим стандардима крајем прошле године, међу првима у Србији, Топлана завршава пројекат увођења система за централни континуални мониторинг емисије опасних и штетних материја у ваздух. Ради се о системима за мерење масених концентрација загађујућих материја у ваздух, под којим се подразумевају анализатори концентрације честица, анализатори полутантских гасних компоненти, кисеоника и мерни системи за мерење протока отпадних гасова, и о системима за активизацију и обраду података емисије. Сви елементи система су изведени врхунском немачком опремом „ABB Analytics“. Овај систем је реализован на свих шест највећих емитера на трима топланама и то – на котлу 3 на Топлани „Исток“, котловима 4, 5 и 6 на Топлани „Запад“ и котловима 4 и 5 на Топлани „Југ“. На Топлани „Север“ ће, такође, бити уграђен, али после изградње новог котла. Под највећим емитерима се подразумевају котлови топлотног капацитета

преко 50 MW и законодавац је предвидео да се континуални мониторинг ради на котловима тих снага. Сви измерени подаци са система за континуални мониторинг емисије продуката сагоревања уграђеним на топлотним изворима оптичком везом су повезани са сервером у Центру система управљања (CSU) који се налази у Управној згради Топлане, где се врши надзор, аквизиција и обрада података. Емисија штетних материја

може у сваком моменту да се прати, односно да се уради читавање, на рачунару у CSU. Овлашћено лице у Предузећу задужено за здравље и безбедност на раду генерише месечне извештаје о емисији штетних материја на рачунару, а свакодневно прати вредности емисије.

Пројекат је реализован 2009. и 2010. године, вреди око милион евра и уградњом ове опреме у Новом Саду Новосадска топлана достиже највише

еколошке стандарде у производњи и дистрибуцији топлотне енергије. Емисије штетних материја се континуирано прате и у законом су предвиђеним јединицама.

У току је израда и пројекта терцијалне регулације сагоревања коришћења садржаја азотних оксида и угљенмооксида у продукцима сагоревања. У овај пројекат Топлана улаже знање свог тима стручњака, док осталих трошкова нема. И на крају опет се враћамо на то да је оно највредније што Топлана има и што треба свакако да чува – стручњаци и њихово знање, јер са њима ће се стално радити на унапређењу пословања на свим пољима, па тако и на пољу заштите животне средине.

С. П. М.

Енергетска ефикасност у загревању простора

Изолација као решење

Година енергетске ефикасности

У години смо енергетске ефикасности, а овај појам подразумева све мере које се спроводе с циљем смањења потрошње енергије. Данас када енергија постаје дефицитарна и све је теже обезбедити њене стабилне изворе, енергетска ефикасност постаје неизоставни део живота савременог човека. Зато је и тенденција да питање енергетске ефикасности полако улази у све сфере нашег живота и да се развија одговорност појединца по овом питању. А да би се дошло до тог циља

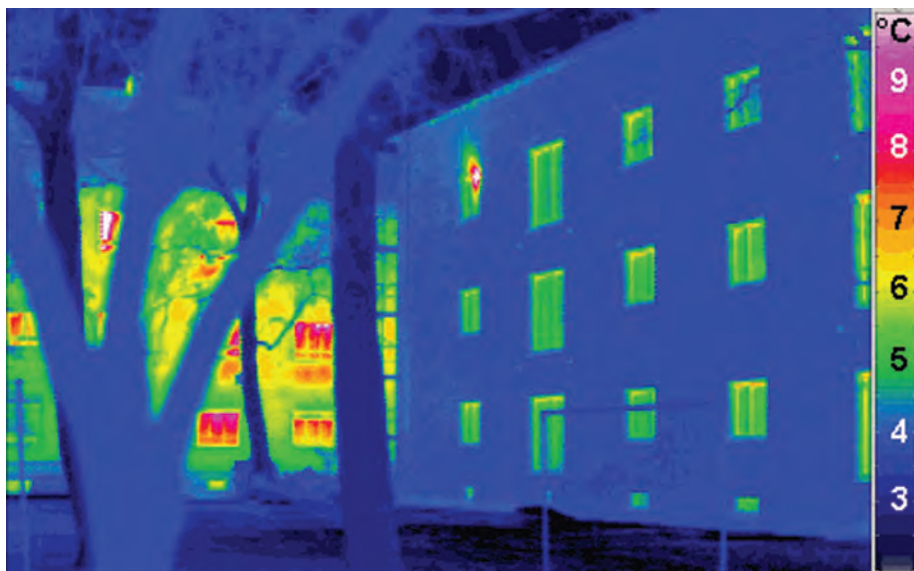
и у земљама Европске уније, та свест је далеко изграђенија него у осталим деловима света. У нашој земљи свест о нерационалном трошењу енергије је на јако ниском нивоу и треба доста радити на томе да се то промени. Али то што спадамо у неразвијеније и немамо економску моћ као развијени не може нас нити оправдати, нити треба да нас успорава.

Исплативост улагања у изолацију

Када је у питању загревање стамбеног простора, треба такође радити на повећању енергетске ефикасности. Уштеда енергије у овој области по-

ва у кућном буџету, онда се исплати урадити квалитетну изолацију којом се осим губитка топлотне енергије продужава и век грађевине. Улагања у топлотну изолацију грађевине износе шест до седам одсто од укупних трошкова, али реч је о инвестицији која се сигурно враћа каснијом уштедом топлотне енергије. Поређења ради, уштеда енергије у изолованом објекту је најмање педесет одсто у односу на неизоловани објекат. Значи, средства уложена у изолацију објекта брзо се враћају.

Проста рачуница показује да је дугорочна уштеда на изолацији огромна, јер се кроз вањске зидове и прозоре зграде губи преко седамдесет одсто топлотне енергије. Зато је битно направити добар одабир прозора и врата који се уграђују у нове објекте или заменити дотрајале у старим објектима и изоловати добро зидове у новим објектима или урадити накнадну изолацију зидова у старијим објектима где то није урађено. Грађевинари ће вам рећи да није проблем радити и додатну изолацију на старијим објектима на којима већ при самој градњи није добро одрађена изолација (или је уопште нема), јер се зидови веома квалитетно могу изоловати постављањем изолације преко завршне облоге објекта. У сваком случају, просечно изоловане старе куће троше годишње 200 до 300 киловат часова по метру квадратном за загревање простора, док стандардно изоловане куће троше 100 киловат часова по метру квадратном, а нове нискоенергетске куће само 40 киловат часова по метру квадратном. Значи, ако градите обратите пажњу на изолацију, а ако желите

требаће времена и доста рада, јер се свест појединаца по овом питању јако тешко и споро мења. Подаци показују да становници целог света постају све свеснији последица нерационалног коришћења енергије. Али у развијенијим деловима света, у Сједињеним Америчким Државама

стиже се добром топлотном изолацијом. Основна сврха топлотне изолације јесте да се смањи спровођење топлоте из загреваног простора у спољну средину која се не греје. Ако имамо на уму да су трошкови грејања стамбеног простора једна од највећих ставки режијских трошко-

да санирате већ урађено, пронађите најпре место губитка енергије и поправите.

Нерационална потрошња енергије

Нажалост, стање у грађевинарству по овом питању није баш сјајно и треба доста тога поправити. Једна од основних карактеристика стамбеног фонда у Србији је нерационално велика потрошња енергије за грејање. Он је грађен углавном према енергетски застарелим прописима који нису мењани од краја осамдесетих година прошлог века, што значи да је и топлотна изолација веома лоша. У делу стамбеног фонда није примењиван чак ни минимум захтева топлотне изолације. Зато су те зграде велики потрошачи енергије, те се не може говорити ни о каквој уштеди. Тако се у Србији и даље троши као пре педесет година и средња потрошња енергије по квадратном метру је два и по пута већа него у земљама северне Европе.

Контрола енергетских токова у будућности

У будућности ће та слика морати да буде потпуно другачија. Србија је према потписаном Споразуму о стабилизацији и придруживању са Европском унијом обавезна да до 2014. године прилагоди своје прописе Европској унији, што укључује и Директиву о енергетској ефикасности зграда, која подразумева да се уради комплетна контрола енергетских токова зграде - од фазе пројектовања до пријема готове зграде. Инвеститор ће, да би уопште добио грађевинску дозволу, морати уз документацију приложити и елаборат о енергетској ефикасности, а на крају ће независни експерт бити дужан да уради прописана мерења и да изда сертификат о енергетској ефикасности зграде који ће се звати енергетски пасош. Сваки стамбени објект ће морати да има енергетски пасош, јер без њега ниједна зграда неће добити нити употребну дозволу,

нити ће моћи да буде укњижена. Све нове зграде ће бити изоловане по истом стандарду. Међутим, осим нових зграда енергетски пасош ће морати да поседују и стари објекти, јер без њега неће моћи да се добије дозвола ни за адаптацију и реконструкцију, а касније ни да се прода некретнина. Значи, решење енергетске ефикасности у грађевинарству није само у новим зградама, него и у реконструкцији постојећег стамбеног фонда.

Енергетски пасош

Енергетске пасоше ће издавати лиценцирана предузећа са стручњацима који имају сертификат издат од стране Инжењерске коморе Србије. Пасош ће рангирати зграде у седам категорија - од категорије А, што ће представљати енергетски најефикасније објекте, до категорије Г, односно најмање енергетски ефикасне објекте. Колико објект буде боље рангиран, то ће и његова вредност на тржишту бити већа. И наравно, оно што је најбитније јесте то да ће крајњи корисник имати мање трошкове за топлотну енергију што је његов прос-

Сократова кућа

Људи су одувек при градњи куће размишљали како да та кућа буде топлија зими и хладнија лети, а тим проблемом се пре 2.500 година бавио и грчки филозоф Сократ. Он је разматрао утицај кретања Сунца на облик, изглед и реконструкцију куће и у литератури постоји назив Сократова кућа. У данашње време енергетски ефикасну кућу називамо оном која троши мање енергије. Помиње се чак пет категорија кућа када је у питању потрошња енергије - нискоенергетске куће, пасивне куће, куће нулте енергије, аутоимуне куће и куће с вишком енергије.

тор више рангиран у категоријама по енергетској ефикасности.

У плану је да се оснује и Фонд за енергетску ефикасност и да средства прикупљена у оквиру тог Фонда буду коришћена за све области енергетске ефикасности, па тако и у области грађевинарства.

С. П. М.

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ
НОВОСАДСКА ТОПЛАНА

Нови Сад, Владимира Николића 1

Тел.: + 381 21 4881 101

e-mail: toplana@nstoplana.rs

www.nstoplana.rs

Кориснички сервис:

0800 100 021

Бесплатан позив